NAJBOLJA OPORUKA

Šejhul - Islam Ibn - Tejmijje

OSNOVE VJEROVANJA

1. Najuzvišenija i najbolja osnova vjerovanja jeste svjedočanstvo da nema boga mimo Allaha, dželle šanuhu, Koji u Kur'anu kaže:

„I nismo nijednog poslanika prije tebe poslali, a da mu nismo objavili: ‚Nema boga osim Mene, pa Meni robujte.'" (Kur'an, 21:25)

„Svakoj smo zajednici poslanika poslali - Allahu robujte, a taguta se klonite (klonite se svega što se obožava mimo Allaha)." (Kur'an, 16:36)

„I pitaj o onome što smo prije tebe objavili, da li smo naredili da se mimo Milostivom nekakvim božanstvima robuje!?" (Kur'an, 43:45)

„O poslanici, dozvoljenim jelima se hranite i dobra djela činite, Ja dobro znam što vi radite! Ova vaša vjera - jedina je prava vjera, a Ja sam Gospodar vaš, pa se Mene bojte." (Kur'an, 23:51-52)

Također, od osnova vjerovanja jeste i vjerovanje u Allahove knjige i Njegove poslanike. Uzvišeni Allah, kaže:

„Recite: ‚Mi vjerujemo u Allaha i u ono što se objavljuje nama, i u ono što je objavljeno Ibrahimu, i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima, i u ono što je dato Musau i Isau, i u ono što je dato vjerovjesnicima od Gospodara njihova; mi ne pravimo nikakve razlike među njima, i mi se samo Njemu pokoravamo.'" (Kur'an, 2:136)

„Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici - svaki vjeruje u Allaha i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih. I oni govore: ‚Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; tebi ćemo se vratiti.'" (Kur'an, 2:285)

Od osnova islamskog vjerovanja jeste i vjerovanje u Sudnji dan u kome će ljudi biti nagrađeni ili kažnjeni za svoja djela. Kao što smo mogli vidjeti, Allah, dželle šanuhu, obavijestio nas je o vjerovanju prijašnjih mu'mina, te kaže:

„One koji su vjerovali, pa i one koji su bili jevreji, i kršćani, i Sabijci - one

koji su u Allaha i u onaj svijet vjerovali i dobra djela činili, - doista čeka nagrada od Gospodara njihova; ničega se neće bojati i ni za čim neće tugovati!" (Kur'an, 2:62)

Također, u poglavljima „El-En'am" i „El-A'raf" i drugim mekanskim surama spomenute odredbe Šerijata, poziv na robovanje samo Allahu, dž.š., i odvraćanje od širka, naređenje dobročinstva roditeljima i očuvanja rodbinskih veza, ispunjenje obećanja i pravde u govoru, zabrana zakidanja pri mjerenju, udjeljivanje sirotinji, zabrana bespravnog ubijanja, zabrana javnog i tajnog griješenja, zabrana rasprave o vjeri bez ikakvog znanja, obaveza ispravnog ispovijedanja tevhida Allahu, dželle šanuhu, oslanjanje samo na Allaha, dž.š., nadajući se Njegovoj milosti - istovremeno strahujući od Njegove kazne, prihvatanje Allahovog suda i ispunjavanje islamskih odredbi, i iskazivanje potpune ljubavi Allahu i Njegovom Poslaniku prije svoje porodice, imovine i čovjeku dragih ljudi.

2. Svjedočiti da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, Allahov Poslanik, tj. iskreno prihvatiti i slijediti njegov sunnet u svim segmentima života. Allahje , dželle šanuhu, Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, objavio Kur'an i mudrost (sunnet), a vjernicima i poslanikovim ženama naredio je da se toga pridržavaju i da taj sunnet praktikuju. Allah, dž.š., kaže:

„Tebi Allah objavljuje Knjigu i mudrost i uči te onome što nisi znao." (Kur'an, 4:113)

„Allah je vjernike milošću Svojom obasuo kad im je jednog između njih kao poslanika poslao, da im riječi Njegove kazuje, da ih očisti i da ih Knjizi i mudrosti nauči, jer su prije bili u očitoj zabludi." (Kur'an, 3:164)

„I pamtite Allahove ajete i mudrost, koji se kazuju u domovima vašim." (Kur'an, 33:34)

Selefus-salih komentarišući ajete u kojima se spominje mudrost, slažu se na tome da je u pitanju sunnet, jer šta je ono što se u domovima žena Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kazivalo i praktikovalo ako to nije bio njegov sunnet. Zbog toga je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Dat mi je Kur'an i ono slično njemu s njime (sunnet)." (Prenosi Ebu-Davud)

Hasan b. Atijje, rahimehullah, kaže: „Džibril, alejhis-selam, dolazio je Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i podučavao ga sunnetu kao što ga je učio Kur'anu." Sunnet Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allahova je uputa kojoj je On podučio ljude. Zato vidimo da bez sunneta ne bi shvatili islamske obrede ma koje vrste oni bili; npr. namaz, zekat, upravljanje prema kibli, sedžda, ruku', post mjeseca ramazana, obavljanje hadža, itd. Bez sunneta ne bi znali način sprovođenja islamskih kazni za određene prestupe, ne bi znali ceremoniju vjenčanja i sve što ona nosi sa sobom od odgovornosti, ne bi znali norme koje se odnose na nasljedno pravo, kupoprodaju i međusobne trgovačke odnose u zajednici. Bez sunneta

Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ne bi znali o postojanju posebnog namaza pri pomračenju Sunca ili Mjeseca, ne bi znali o postojanju namaza kojim molimo Allaha, dž.š., da spusti kišu, ne bi znali o dženazi i teravih-namazu itd. Ukratko, bez sunneta ne bi znali na koji bi način robovali Allahu, dželle šanuhu.

Allah, dželle šanuhu, u srca je vjernika usadio iman i učinio ih sljedbenicima Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je rekao da Allah, dž.š., neće dozvoliti da se ovaj ummet složi na zabludi kao što je to bio slučaj kod prijašnjih zajednica. A svakoj zajednici koja je zalutala, Allah, dželle šanuhu, prije toga je poslao poslanika:

„Svakom smo ummetu poslanika poslali - Allahu robujte, a klonite se onoga što se obožava mimo Allaha." (Kur'an, 16:36)

„A nije bilo naroda kome nije došao onaj koji ga je opominjao." (Kur'an, 35:24)

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, posljednji je poslanik nakon koga drugog neće biti. Allah je Uzvišeni ovaj ummet sačuvao od zablude i dao je ovom ummetu ljude koji će nositi pravo znanje Kur'ana i sunneta i biti dokaz protiv neznalica i zabludjelih. Time se učenjaci ehli-sunneta odlikuju nad „učenjacima" prohtjeva i strasti, koji slijede samo ono što odgovara njihovoj požudi, i stalno se suprotstavljaju sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako prije, tako i danas.

VAŽNOST JEDINSTVA

Allah, dželle šanuhu, zapovijeda slijeđenje sunneta Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, a muslimane savjetuje da se svi zajedno prihvate Njegova užeta i da se nikako ne razdvajaju.

„Onaj ko se pokorava Poslaniku, pa taj se zaista pokorio Allahu." (Kur'an 4:80)

„A Mi smo poslali svakog poslanika zato da bi mu se, prema Allahovom naređenju, pokoravali." (Kur'an, 4:64)

„Reci: ‚Ako Allaha volite, mene slijedite, i vas će Allah voljeti i grijehe vam oprostiti.'" (Kur'an, 3:31)

„I tako mi Gospodara tvoga, oni neće biti vjernici dok za sudiju u sporovima svojim tebe ne prihvate i da onda zbog presude tvoje u dušama svojim nimalo tegobe ne osjete i dok se sasvim ne pokore." (Kur'an, 4:65)

O jedinstvu muslimana Allah, dž.š., kaže:

„Svi se Allahova užeta držite i nikako se ne podvajajte." (Kur'an, 3:103)

„Uistinu! Oni koji su razdijelili vjeru svoju i postali sekte, nisi njihov ni u čemu." (Kur'an, 6:159)

„I ne budite kao oni koji su se razjedinili kad su im već jasni dokazi došli." (Kur'an, 3:105)

„Naređeno im je da samo Allahu, iskreno ispovjedajući vjeru, robuju. Da obavljaju namaz i daju zekat, jer je to prava vjera." (Kur'an, 98:5)

„I doista, ovo je pravi put moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova." (Kur'an 6:153)

„Uputi nas na pravi put, put onih kojima si blagodat darovao, ne onih koji izazivaju srdžbu protiv sebe, niti zalutalih." (Kur'an 1:5-7)

Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao da su jevreji ti koji su izazvali Allahovu srdžbu protiv sebe, dok su kršćani ti koji su zalutali.

U poglavlju „El-Fatiha", koje nije objavljeno ni u Tevratu, a ni u Indžilu, a ni u Kur'anu, nema sličnog poglavlja ovom poglavlju, Allah, dž.š., nam naređuje da Ga molimo da nas na pravi put uputi, na put onih koji su blagodat Njegovu zaradili, a ne na put onih koji su zalutali i Njegovu srdžbu izazvali, kao što je to bio slučaj s jevrejima i kršćanima.

ZNAČENJE PRAVOG PUTA

„Es-sirat-ul-mustekim", tj. pravi put, to je Allahova vjera, islam. Pravi put jeste ono što se nalazi u Kur'anu i u metodu rada Poslanika, alejhis-selam, kojeg se pridržavaju iskreni muslimani, tj. sljedbenici sunneta i džem'ata. Prenosi se je da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Zaista su se prije vas sljedbenici Knjige podijelili na sedamdeset i dvije stranke, a zaista će se i moj ummet podijeliti na sedamdeset i tri. Sve će u Vatru osim jedne, to je džema'a." (Prenosi Ahmed)

U drugom predanju stoji: „Sve će one u Vatru, osim one na čemu sam ja i moji ashabi." (Prenosi Tirmizi)

UMJERENOST EHLI - SUNNETA

Kao što je islamski ummet jedini među svim zajednicama kojeg krasi umjerenost, tako je zajednica ehli-sunneta upravo ona koju krasi odličje umjerenosti između mnogih zalutalih islamskih sekti i stranki. Muslimani su umjereni kada su u pitanju poslanici, vjerovjesnici i Allahovi dobri robovi. Oni nisu pretjerali u pogledu njih kao što je to slučaj s kršćanima koji su

svoje poslanike i svećenike mimo Allaha, dželle šanuhu, za svoje bogove uzeli. A bilo im je naređeno da samo Allahu Jedinom robuju. On je visoko iznad onog što Mu pripisuju.

Muslimani nisu kao jevreji, koji su zbog prevelike mržnje prema Allahovoj poslanici svoje poslanike ubijali. Oni su ubijali one koji su im naređivali dobro i pravdu. A uvijek kada bi im neki poslanik dolazio s onim što se njima nije dopadalo, u laž bi ga ugonili ili bi ga na kraju ubili.

Muslimani vjeruju u Allahove poslanike, koje su pomagali u njihovoj zadaći, svoju su im ljubav poklanjali, i na putu ih istine podržavali. I pored toga oni ih nisu obožavali niti su ih za svoje bogove uzeli. Allah, dželle šanuhu, kaže:

„Nije za čovjeka da mu da Allah Knjigu i mudrost i poslanstvo, zatim da rekne ljudima: ‚Budite robovi moji mimo Allaha', nego: ‚Budite učeni i pobožni zato što znate Knjigu i što je proučavate. I ne naređuje vam da uzimate meleke i vjerovjesnike gospodarima. Zar da vam naredi nevjerstvo nakon što ste bili muslimani.'" (Kur'an, 3:79-80)

Muslimani nisu o Isau, alejhis-selam, rekli da je sin božiji ili da je sam bog, kao što to tvrde kršćani. Muslimani o Merjemi ne kažu da je bila bludnica kao što to tvrde jevreji.

Muslimani kažu da je Isa, a.s., poslanik, rob i stvoren riječju Allahovom koju je On udahnuo u Merjemu, radijallahu anha, koju nikad nijedan muškarac nije dodirnuo. Muslimani vjeruju da je Šerijat Allahov vjerozakon koji On derogira, dopunjuje i potvrđuje kako želi. Muslimani nisu poput jevreja, koji tvrde da Allah, dželle šanuhu, Svoje objave ne dopunjuje niti ih pak derogira. O ovom njihovom vjerovanju Allah, dž.š., kaže:

„Reći će glupaci od ljudi: ‚Šta ih je odvratilo od Kible njihove prema kojoj su se okretali?'" (Kur'an, 2:142)

„A kada im se kaže: ‚Vjerujte u ono što vam Allah objavljuje!' - oni odgovaraju: ‚Mi vjerujemo samo u ono što je nama objavljeno' - i neće da vjeruju u ono što se poslije objavljuje, a to je istina koja potvrđuje ono što oni imaju." (Kur'an, 2:91)

Muslimani ne dozvoljavaju svojim učenjacima da islamske propise mijenjaju u skladu s njihovim prohtjevima. Pa da ljudima zapovijedaju ono što se njima prohtije, istovremeno ih odvraćajući od onoga što se njima ne dopada. Takav je slučaj s kršćanima o kojima Allah, dželle šanuhu, kaže:

„Uzimaju svećenike svoje i monahe svoje bogovima mimo Allaha." (Kur'an, 9:31)

(Kršćani nisu svoje monahe i svećenike obožavali smatrajući ih bogovima, već su se njima pokorili u onome što su im od zabranjenog dozvolili, a od dozvoljenog zabranili. To je ibadet kršćana njihovim svećenicima. – Prim. prev.)

Muslimani potvrđuju da je Allah, dž.š., Stvoritelj i da Njemu pripada naredba. Pa kao što

niko osim Allaha ne može stvarati, tako niko osim Njega Uzvišenog ne može ljudima određivati i naređivati njihov sistem života. Muslimani su se pokorili Allahovom naređenju i potvrđuju Njegove riječi u Kur'anu:

„Uistinu! Allah dosuđuje šta želi." (Kur'an, 5/1)

Čovjek koji je samo obično stvorenje nema nikakva prava da mijenja Allahov zakon, ma koliko važna ličnost on bio među ljudima.

Muslimani se ne poistovjećuju s vjerovanjem jevreja, koji su Allahu, džele šanuhu, pripisali svojstva Njegovih stvorenja. Jevreji govore da je Allah, dž.š., siromašan, a da su oni bogati. Rekli su da je Allah, dželle šanuhu, škrtac, i rekoše da se nakon stvaranja nebesa i Zemlje On Uzvišeni umorio, te je u subotu riješio odmoriti se.

Nasuprot ovim, kršćani su čovjeku pripisali svojstva Stvoritelja, te o Isau, sallallahu alejhi ve sellem, rekoše da on stvara, opskrbljuje, oprašta, nagrađuje i kažnjava.

Muslimani vjeruju u Allaha, subhanehu ve te'ala, Koji nema sudruga i Kome niko ravan nije. Ništa nije kao On. On je Stvoritelj, Gospodar svih svjetova. Sve je Njemu potčinjeno i sva stvorenja trebaju Njega, a On nema nikakve potrebe za njima.

„Svako ko je na nebesima i na Zemlji, samo će doći Milostivom kao rob. Doista ih je sračunao i pobrojao ih brojanjem. I svaki od njih doći će Njemu na dan kijameta, sam." (Kur'an, 19:93-95)

Muslimani se pridržavaju halala koji im je Allah, dželle šanuhu, dozvolio, a klone se harama koji je Allah, dž.š., zabranio, i nisu kao jevreji, koji se toga nisu pridržavali, te o kojima Allah, dž.š., kaže:

„I zbog teškog nasilja jevreja mi smo im neka lijepa jela zabranili koja su im dozvoljena bila." (Kur'an, 4:160)

Prenosi se da im je Allah, dželle šanuhu, zabranio tri stotine šezdeset vrsta jela, a naredio im je dvije stotine četrdeset i osam propisa. Sve je to bio plod njihove neposlušnosti Allahu, dž.š.. S druge strane, vidimo kršćane, koji su dozvolili sve ono što im je Allah, dželle šanuhu, zabranio. Njima je Isa (Isus), sallallahu alejhi ve sellem, rekao da im ništa više nije dozvoljeno nakon onoga što im se zabranilo. Zbog toga Uzvišeni u Kur'anu kaže:

„Borite se protiv onih koji ne vjeruju u Allaha niti u Dan posljednji, i ne zabranjuju šta je zabranio Allah i Poslanik Njegov, i ne ispovijedaju Vjeru istine - od onih kojima je data Knjiga - dok ne dadnu džizju poslušno i ponizno." (Kur'an, 9:29)

O pravim vjernicima Uzvišeni kaže:

„Milost Moja obuhvata svaku stvar. Zato ću je upisati onima koji se budu grijeha klonili i zekat davali, i onima koji u ajete Naše vjeruju, koji slijede poslanika, Vjerovjesnika, koji ne zna čitati ni pisati, onog kojeg nalaze kod sebe zapisanog u Tevratu i Indžilu. Naređuje im dobro, a zabranjuje im nevaljalo, i dozvoljava im dobre stvari, a zabranjuje im nevaljale, i oslobađa ih tereta

njihovog i okova koji su bili na njima. Pa koji vjeruju u njega i poštuju ga, i pomažu ga i slijede svjetlo koje je spušteno s njim - to su oni koji će uspjeti." (Kur'an, 7:156-157)

Na ovaj se način muslimani odvajaju od nevjernika. Isto tako se ehli-sunnet (iskreni sljedbenici vjerodostojnog sunneta) odvajaju od onih muslimana koji su se među sobom zbog prohtjeva i strasti razdvojili. Zbog toga ehli-sunnet vjeruju u sve ono što je Allah, dž.š., objavio na način na koji je On objavio. Oni ne poriču Allahova svojstva kao što to čine neke zalutale sekte. Oni ne poistovjećuju svojstva Allaha, dželle šanuhu, sa svojstvima Njegovih stvorenja, niti Njega upoređuju s ništavilom i ne pripisuju Mu nedostatke i manjkavost. To je vjerovanje nekih „islamskih" sekti. Ehli-sunnet vjeruju u ono što je Allah, dželle šanuhu, rekao o Sebi u Kur'anu i u ono što je rekao Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u Hadisu. Oni ne iskrivljuju pravo značenje Allahovih svojstava, niti ih poriču, a niti ih upoređuju sa svojstvima stvorenja.

Pripadnici ehli-sunneta umjereni su kada je u pitanju vjerovanje i očitovanje da samo Allahu, dželle šanuhu, pripada stvaranje i sud. Pa oni nisu od onih koji poriču Allahovu potpunu moć i Njegovo upravljanje stvorenjima. A nisu ni od onih koji nered i smutnju siju smatrajući da Allah, dželle šanuhu, nije dao čovjeku slobodnu volju izbora pri vršenju djela. Ovo vjerovanje znači poricanje institucije nagrađivanja, tj. kažnjavanja ljudi zbog njihovih djela. Takvi su se ljudi poistovijetili s predislamskim mnogobošcima, koji su rekli:

„Da je Allah htio, mi ne bismo druge Njemu ravnim smatrali, a ni preci naši, niti bismo išta zabranjenim učinili." (Kur'an, 6:148)

Ehli-sunnet vjeruju da je Allah, dželle šanuhu, Svemogući Stvoritelj. U Njegovoj je ruci uputa ljudi i On upravlja njihovim srcima i okreće ih kako On želi. I ono što On odredi to i biva, a ono što nije odredio to i ne bude. Ništa Njega ne može onemogućiti. On je Stvoritelj svega i svačega.

Ehli-sunnet vjeruju da čovjek posjeduje slobodu izbora kod svojih postupaka. Allah, dž.š., čovjeku je dao slobodu izbora i moć razaznavanja između dobra i zla. Allah, dželle šanuhu, nije čovjeka prisilio na njegova djela, jer onaj kojeg na nešto prinude mora raditi ono što mu nije po volji i u čiju ispravnost ne vjeruje. Allah, dž.š., nije nasilnik Svojim robovima, te je zbog toga u čovjeku stvorio slobodnu volju. Allah, dž.š., u tome nema suparnika. Ništa nije kao On. Ništa ne sliči Njegovom Biću i niko ne posjeduje Njegova svojstva.

Pripadnici ehli-sunneta umjereni su i kada su u pitanju Allahova imena, Njegovo obećanje i Njegova prijetnja. Ehli-sunnet nisu poput onih (Havaridž) koji smatraju da su veliki grješnici iz redova muslimana izašli iz islama i da će zauvijek biti u Džehennemu. Ovim mišljenjem ti ljudi poriču šefa'at (zauzimanje) Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kod Allaha, dželle šanuhu, za velike grješnike ovog ummeta.

Također, pripadnici ehli-sunneta nisu od onih koji smatraju da je iman pokvarenjaka i grješnika istovjetan s imanom Allahovih poslanika i dobrih vjernika. Ti su ljudi poznati pod

imenom murdžije, jer smatraju da dobra djela nisu dio imana i ispravne vjere. Time oni ugone u laž Allahovo kažnjavanje nevjernika i griješnika ovog ummeta.

Ehli-sunnet vjeruju da grješnici ovog ummeta imaju u sebi osnove imana. Međutim, njihov iman nije potpun i zbog toga ne zaslužuju ulazak u Džennet, a da prije toga, zbog svojih grijeha ne uđu u Džehennem, u kojem neće vječno ostati. Naprotiv, Allah, dž.š., iz Džehennema izvest će sve one u čijim je srcima bilo koliko trun imana, jer je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoj šefa'at sačuvao upravo za velike grješnike za koje će se zalagati na Sudnjem danu kod Allaha, dž.š.

Ehli-sunnet vole i poštuju ashabe Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Oni nisu kao neki koji vjeruju da je Alija, radijallahu anhu, bolji od Ebu-Bekra i Omera. Također, nisu od onih koji smatraju da je Alija bezgrješni imam, a da su ashabi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nakon njegove smrti svi postali odmetnici i grješnici osim Alije. Neki od tih ljudi smatraju da je Alija, radijallahu anhu, poslanik ili neka vrsta božanstva (što predstavlja otvoreni širk i kufr).

Ehli-sunnet nisu kao oni koji smatraju Osmana, radijallahu anhu, i Aliju, radijallahu anhu, kafirima, i koji ovu dvojicu ashaba grde na najgori mogući način. Ti ljudi smatraju kafirima i sve one koji smatraju da su Osman i Alija bili pravedni vladari islamske države.

Ehli-sunnet su u svim stvarima vjere umjereni jer oni ispravno slijede Kur'an i sunnet, i sve ono na čemu su se složili prvi islamski naraštaji od muhadžira i ensarija i svih onih koji se prihvatiše njihove upute.

OBAVEZNOST SLIJEĐENJA SUNNETA[1]

Svakom se čovjeku zamjera na govoru u skladu s ispravnosti, tj. neispravnosti onoga što on govori ili smatra za ispravno. Međutim, to nije slučaj s govorom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, posebno kada su u pitanju kasnije generacije muslimana koje se nisu, nažalost, u potpunosti držale suda Allaha, dž.š., i sunneta Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Također, zanemarili su ispravno shvatanje ova dva izvora islama, i nisu obraćali potrebnu pažnju na važnost razdvajanja između sahih (vjerodostojnog) i daif (slabog) hadisa. Samim tim takve su ljude ophrvale strasti i pogrešna viđenja stvarnosti određenih pitanja, pa je to bio dovoljan povod za razdor i razmimoilaženja među muslimanima. Time se otvorio još jedan jaz neprijateljstva među sljedbenicima islama.

Sve su ovo povodi koji sa sobom neminovno povlače neznanje i nasilje, kao što nas je o tome Allah, dž.š., obavijestio u Kur'anu:

„Mi smo ponudili emanet nebesima i Zemlji i planinama, pa su se sustegli da ga ponesu i pobojali su ga se, a ponio ga je čovjek. Uistinu, on je nasilnik, neznalica." (Kur'an, 33:72)

Ukoliko Allah, dželle šanuhu, čovjeku podari Svoju blagodat i obdari ga znanjem i pravednošću, On ga je samim tim izveo iz zablude. Kaže Uzvišeni:

„Tako mi vremena, uistinu je čovjek u gubitku. Izuzev onih koji vjeruju i čine dobra djela, i preporučuju Istinu, i preporučuju strpljenje." (Kur'an, 103:1-3)

„I učinismo ih vođama - upućuju po naredbi Našoj, pošto su bili strpljivi i u dokaze Naše uvjereni." (Kur'an, 32:24)

---

[1] Poznata je stvar da je Allah, dželle šanuhu, odredio u islamu učenjake koji će sačuvati čistoću i izvornost ove vjere. Ti su učenjaci branili islam i pozivali ljude da se istog iskreno prihvate. Suprotstavljali su se svemu što nije bilo u suglasnosti s islamom. I pored toga što su ti učenjaci ljubomorno čuvali ovaj din, ne može se poreći da su samo neke njihove fetve bile zasnovane na slabim, tj. apokrifnim hadisima. To je bio povod širenja raznih mišljenja koja nemaju nikakvog oslonca u Kur'anu i sunnetu. Ove stvari nisu tajna onima koji propise islama dokazuju argumentima iz Kur'ana i sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Prim. prev.

OBAVEZA RAZDVAJANJA IZMEĐU SAHIH I DAIF HADISA

Puno je hadisa koji govore o Allahovim, dž.š., svojstvima, u raznim poglavljima hadiskih knjiga u kojima ima dosta daif (slabih) i izmišljenih hadisa. Inače, te hadise možemo podijeliti na dvije vrste:

a) onaj govor koji se pripisuje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a da istovremeno nema nikakve osnove u vjeri, te zbog toga je zabranjeno takve izreke uopšte i spominjati a kamoli ih pripisivati Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem;

b) onaj govor koji se prenosi od Selefus-saliha ili od islamske uleme. U većini slučajeva taj je govor istinit i ima podloge u Šerijatu. Međutim, greška je u tome što se taj govor pripisuje Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, a mora se znati razlika između vjerodostojnog, slabog i izmišljenog hadisa. Sunnet je istina i laž mu je itekako strana. Sunnet je uzvišena osnova islama općenito za sve muslimane, a posebno za one koji su se sunneta čvrsto prihvatili.

KLONI SE ŠEJTANOVIH ZAMKI

U prethodnom je poglavlju bilo govora o tome da Allahova, dželle šanuhu, vjera (islam) predstavlja umjerenost između krajnosti i pretjerane trpeljivosti. Uzvišeni Allah, dž.š., ne bi nešto Svojim robovima propisao, a da mu se šejtan u tome nije suprotstavio, i to sa dvije stvari:

1. pretjerana krajnost;
2. pretjerana trpeljivost.

Poznato je da je islam vjera mimo koje Allah, dž.š., drugu vjeru ne priznaje. Zbog toga se šejtan suprotstavio svakoj stvari islama i svemu onome što upućuje na islam. Svojim spletkama šejtan je mnoge muslimane u zabludu odveo. Što je i najčudnije, odveo je u zabludu ljude iz ovog ummeta koji se odlikuju ibadetom i bogobojaznošću. Šejtan je te ljude do te mjere zaveo tako da ih vidimo da i pored svoje bogobojaznosti izlaze iz islama kao što izlazi odapeta strijela iz zategnutog luka.

POJAVA HAVARIDŽA I NAREĐENJE BORBE PROTIV NJIH[2]

Prenosi se od Alije, Ebu Se'ida el-Hudrija, Sehl b. Ebu-Hanife, Sa'da b. Ebu-Vekasa, Abdullaha b. Omera i Ibn-Mes'uda da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spominjao havaridže o kojima je govorio: „Nećete vrednovati svoj namaz koliko njihov, a nećete vrednovati ni svoj post i učenje (Kur'ana) koliko njihov post i učenje. Učit će Kur'an, a on neće prelaziti njihovu ključnu kost. Napuštat će islam kao strijela odapeta iz luka. Gdje god ih sretnete, ubijajte ih ili se borite protiv njih. Na Sudnjem danu onaj koji ih je ubijao kod Allaha će imati veliku nagradu. Da ih ja sretnem, ubio bi ih kao što je Ad[3] ubijen." (Prenosi Buhari)

Ova grupa čiju je pojavu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najavio, već se u vrijeme Alije, r.a., suprotstavila ovom pravednom vladaru islamske države. Povodeći se za hadisom kojeg smo spomenuli, Alija i ostali ashabi Poslanika, borili su se protiv ove zalutale grupe ljudi.

RAFIDA I BORBA MUSLIMANA PROTIV NJIH

Muslimani su se zbog gore spomenutog hadisa borili i protiv rafida (ši'ije). Rafida (ši'ije) smatraju kafirima (nevjernicima) sve muslimane - sunnije. Što je još gore, kafirima smatraju Ebu-Bekra, Omera i Osmana (neka je Allah njima zadovoljan). Oni smatraju kafirima one muslimane koji vjeruju da će se Allah, dž.š., prikazati dženetlijama u Džennetu. Također smatraju kafirima muslimane koji vjeruju u Allahova, dželle šanuhu, savršena svojstva i Njegovo određenje. I sve muslimane koji se suprotstavljaju njihovim novotarijama ši'ije smatraju otpadnicima od „ši'itskog" islama.

Dalje, oni ne peru svoje noge pri uzimanju abdesta, već samo kažiprstom i srednjim prstom potiru gornji dio nogu, odlažu iftar i namaz do pojave prvih zvijezda na nebu, stalno

[2] Havaridž - ime posebne grupe ljudi koji otkazuju poslušnost legitimnom imamu islamske države. Oni ujedno smatraju da su veliki grješnici iz ovog ummeta kafiri (nevjernici), što je suprotno vjerovanju s kojim je Allah, dželle šanuhu, poslao Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, ljudima.

[3] Misli se na narod Huda, a.s., koga je Allah, subhanehu ve te'ala, uništio zbog njihovog nevjerovanja.

sastavljaju namaze bez ikakvog razloga ili opravdanja, stalno na svim namazima uče kunut-dovu, smatraju haramom ono što muslimani kolju jer su ti muslimani za njih kafiri. Ashabe Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, vrijeđaju i nazivaju ih pogrdnim imenima (istovremeno ih smatrajući otpadnicima od islama). Zbog toga su se muslimani, naređenjem Allaha, dž.š., i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, borili protiv ove otpadničke grupe.[4]

NEKI POVODI ODMETNIŠTVA OD ISLAMA

Opće je poznata stvar da su u vrijeme Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovih halifa postojali ljudi koji su se izjašnjavali kao muslimani. Bilo je među njima čak i takvih koji su se svojim ibadetom veoma isticali nad ostalim. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je i pored toga naredio da se neki od njih čak i trebaju ubijati. Ako je u tom periodu to bio slučaj, onda je logično zaključiti da u našem vremenu ima još više ljudi koji su svojim postupcima izašli iz vjere. Ima čak i takvih koji se prikazuju kao sljedbenici sunneta, a upravo je sunnet potpuno čist od njih i to zbog slijedećih razloga:

1. pretjerivanje u vjeri, tj. pretjerana krajnost u shvatanju njenih propisa. Ovo je stvar koju je Allah, dželle šanuhu, zabranio u Kur'anu:

„O sljedbenici Knjige! Ne pretjerujte u svojoj vjeri i govorite o Allahu jedino istinu. Zaista je Mesih, Isa, sin Merjemin, poslanik Allahov i stvoren je Riječju Njegovom, koju je Merjemi dostavio i život mu dao." (Kur'an, 4:171)

"Reci: ,O sljedbenici Knjige! Ne pretjerujte u vjeri svojoj mimo Istine, i ne

[4] Rafida - nazvani su ovim imenom zbog njihovog odbijanja Ebu-Bekra i Omera, neka je Allah njima zadovoljan. Nazvani su šiijama zbog njihovih izjava da su oni šiija (stranka) Alije, neka je Allah njime zadovoljan. Osnivač ove sekte jeste Abdullah b. Sebe', jevrej, porijeklom iz Jemena. On je čovjek koji je Aliji, r.a., rekao: "Ti si pravi bog". Zbog ovih njegovih riječi Alija, r.a., zapovjedio je da se sve pristalice ovog nevjernika spale. Šejhul islam Ibn-Tejmije, kaže: "Abdullah ibn-Sebe' prvi je čovjek koji je među muslimane unio nepriznavanje i odbijanje (Ebu-Bekra i Omera). Bio je munafik, nevjernik koji je sijao smutnju i nered među muslimanima. Pokušao je uništiti islam na isti način na koji je to učinio i Pavle s kršćanstvom, kada je među kršćane unio novotarije koje su bile uzrokom izvitoperivanja njihove vjere. Pavle je bio jevrej koji je licemjerno prihvatio kršćanstvo. Također je Abdullah ibn Sebe' bio jevrej koji je među muslimane unio razdor i smutnju svojim direktnim učešćem u atentatu i ubojstvu halife Osmana, neka je Allah njime zadovoljan. Ovog su čovjeka slijedili ljudi koji su rekli (a i danas to govore i vjeruju): 'Alija nije mrtav. Čovjek koga je Ibn-Muldžem ubio nije bio Alija već šejtan (u obliku Alije). Alija je uzdignut ne nebo, kao što je i Isa, alejhi selam, uzdignut na nebo. Grom je njegov glas, a munja je njegov bič.' Kada slušaju grmljavinu, oni kažu: 'Selamun alejke, o vladaru pravovjernih.' Vjeruju da će se Alija povratiti na zemlju i ispuniti je pravdom kao što su je 'nasilnici' (sunnije) ispunili tiranijom." - "El-lewamiu' el-behije we sewatiu el-esrari el-eserije" - Autor: Es-Sefarini

slijedite strasti ljudi koji su zabludili ranije i zaveli mnoge, i odlutali s pravog puta.'" (Kur'an, 5:77)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Klonite se pretjerivanja u vjeri! Zaista je pretjerivanje u vjeri uništilo one koji su bili prije vas." (Prenosi Nesai);

2. nesloga i podvojenost koje Allah, dželle šanuhu, spominje u Kur'anu[5];

3. „hadisi" koji se prenose od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji u stvari nisu njegov govor, već su laž i potvora na njega. Neznalice, slušajući razne izreke koje se pripisuju Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, povjerovat će u njih zbog svojeg neznanja i zbog skladnosti tih izreka s njihovim požudama i strastima koje oni slijede;

4. slijepo slijeđenje strasti i požuda. Uzvišeni Allah, kaže:

„Slijede samo pretpostavku i ono šta žele duše, a već im je došla uputa od Gospodara njihovog." (Kur'an, 53:23)

O Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, Uzvišeni kaže:

„Tako mi zvijezde kad zalazi, nije zalutao drug vaš, niti zabludio. Niti govori po želji. To je jedino objava - objavljuje se." (Kur'an, 53:1-4)

Allah je, dželle šanuhu, Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, sačuvao svake zablude i stranputice, tj. svakog neznanja i nasilja (širka). Zalutali je onaj koji ne poznaje istinu, dok je u stranputici onaj što slijedi svoje želje i prohtjeve. Uzvišeni je obavijestio da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ne govori po želji svojoj već je to objava koju On, dželle šanuhu, objavljuje Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem. Ja ću ovdje spomenuti osnove zabluda onih stranki koje sebe smatraju sljedbenicima sunneta, ne znajući da su svojim vjerovanjem i postupcima izašli iz okvira sunneta. Samim tim pripadnici ovih stranki postaju najveći nasilnici, tj. otpadnici ovog ummeta.

LAŽNI HADISI O ALLAHOVIM, DŽELLE ŠANUHU, SVOJSTVIMA

Za hadise koji govore o Allahovim, dželle šanuhu, svojstvima, a ne postoje ni u jednoj zbirci priznatih hadiskih djela se sigurno i pouzdano zna da su ti „hadisi" obična laž i potvora, tj. kufr. Otpadnici prenose razne „hadise" koji u skladu sa sadržajem nose u sebi razne vidove i oblike kufra.

Jedan od „hadisa" koji ti otpadnici prenose jeste i slijedeći: „Zaista se Allah spušta u dolini Arefata na tamnoputoj kamili. On se tada rukuje s jahačima i grli pješake."

[5] ***"I ne budite kao oni koji su se razjedinili i podvojili kad su im već jasni dokazi došli." (Kur'an, 3:105)***

Ovaj „hadis" jedna je od najgorih potvora i laži na Allaha, dželle šanuhu, i Njegova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Čovjek koji je ovo rekao jeste najveći nevjernik, propalica i otpadnik.

Ovaj „hadis" ne prenosi niko od islamske uleme. Naprotiv, islamska se ulema složila na tome da je ovaj „hadis" obična laž i potvora na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Islamski učenjaci kažu da ovaj „hadis" i njemu slični „hadisi" jesu plod nevjerničkog rada protiv uleme koja se bavi hadisom Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem.

Unoseći ove „hadise" među muslimane ti otpadnici govore ljudima da su to „hadisi" koje prenosi velika hadiska ulema.

Također, od tih „hadisa" je i slijedeći: „Poslanik je vidio svoga Gospodara na Muzdelifi kako hoda ispred hadžija odjeven u ogrtač od sufa (vune)."

Ovo su laži i potvore onih ljudi koji ne vjeruju u Allaha i Njegova Poslanika.

Od tih potvora je i slijedeća: „Zaista Allah hoda po zemlji." A kada isti ti ljudi ugledaju neku bašču, kažu: „To su tragovi Njegovih stopala." Zatim običavaju proučiti Allahove riječi iz Kur'ana:

„Zato pogledaj tragove Allahove milosti - kako On oživi zemlju nakon mrtvila njezina." (Kur'an, 30:50)

I ovaj je „hadis" laž i potvora na Allaha i Njegova Poslanika. Nije Allah, dželle šanuhu, rekao: „Pogledaj u tragove Allahovih stopala." Tragovi Njegove milosti u ovom ajetu jeste rastinje koje niče iz zemlje.

Svaki „hadis" koji govori o tome da je Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, vidio Allaha, dželle šanuhu, svojim očima još na dunjaluku, predstavlja laž koju niko od iskrenih muslimana na čelu s islamskom ulemom nije rekao.

DA LI JE POSLANIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, VIDIO ALLAHA, DŽELLE ŠANUHU

Ashabi Poslanika, a. s., razišli su se oko pitanja da li je Poslanik, a. s, vidio Allaha, dž.š., u noći Miradža!? Ibn-Abbas i skupina ashaba mišljenja su da je Poslanik, a. s., vidio svoga Gospodara u noći u kojoj ga je Allah, dželle šanuhu, uzdigao k Sebi (iznad sedam nebesa). S druge pak strane, Aiša, neka je Allah zadovoljan s njom, tvrdi da Poslanik nije vidio Allaha, dželle šanuhu, u noći Miradža. Ne prenosi se od Aiše, radijallahu anha, ništa u vezi s ovom temom, a niti ga je ona upitala o tome.[6] Ni njezin otac Ebu-Bekr nam ne pripovijeda ništa o tome.

Što se tiče „hadisa" u kojem stoji da je Aiša pitala Ebu-Bekra da li je Poslanik, a. s., vidio

Allaha, dželle šanuhu, te joj on odgovorio potvrdno, a ljudima je govorio da Ga nije vidio, to je obična laž i potvora na Ebu-Bekra, radijallahu anhu.

Zbog toga Kadi Ebu-Ja'la kaže da su predanja od imama Ahmeda različita u vezi s ovim pitanjem, i kako je najispravnije reći:

- da li je Muhammed, a. s., vidio Uzvišenog Allaha svojim očima?;
- da li Ga je vidio očima svoga srca?;
- vidio ga je, ali ne očima srca niti očima vida!

POSLANIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, NIJE VIDIO ALLAHA, DŽELLE ŠANUHU, NA ZEMLJI

Muslimani su se složili da Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije vidio Allaha, dželle šanuhu, na Zemlji, niti je pak rekao da se On Uzvišeni spušta na Zemlju.

Ono što je vjerodostojno od hadisa Poslanika, a. s., jesu njegove riječi: „Naš se Gospodar spušta na zemaljsko nebo u zadnjoj trećini svake noći, pa kaže: 'Ko Me moli pa da mu uslišam, ko od Mene traži pa da mu dam, ko se od mene oprostu nada pa da mu oprostim?'" (Prenosi Buhari) „Allah se spušta na zemaljsko nebo, pa se ponosi Svojim robovima na Arefatu među Svojim melekima i kaže: 'Pogledajte Moje robove! Došli su Mi prašnjavi i razbarušeni. Šta to oni žele? Šta to oni žele?'" (Prenosi Muslim)[7]

Neki kažu da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio Allaha, dželle šanuhu, nakon njegovog silaska sa Hira'a, gdje mu je Džibril, a. s., po prvi put dostavio objavu. To je bez ikakve sumnje greška, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „I dok sam silazio (sa Hiraa) čuo sam neki glas. Podigoh svoju glavu te vidjeh meleka koji mi je došao na Hiri kako sjedi na prijestolju između neba i Zemlje." (Prenose Buhari i Muslim)

Iz ovog se hadisa jasno vidi da je Poslanik, a. s., rekao da je vidio meleka od kojeg se prestrašio. Međutim, neki su riječ melek (anđeo) pročitali kao Melik (Vladar) i time su dokazali svoju tvrdnju da je to bio Allah, dželle šanuhu, što je očita greška i zabluda.

Ukratko, svi „hadisi" koji govore o Poslanikovom viđenju Allaha, dželle šanuhu, na

---

[6] Naprotiv, u Muslimovoj zbirci vjerodostojnih hadisa se od Mesruka prenosi da je Aiša, radijallahu anha, rekla: "Ja sam prva iz ovog ummeta koja je Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pitala o tome, pa mi je on odgovorio: 'Ono što sam vidio bio je Džibril.'" (Muslim 1:159)

[7] "Šta to oni žele?" - način na koji se Allah, dželle šanuhu, obraća melekima, ne zbog neznanja već zbog ponosa na Svoje robove koji su se prihvatili Njegovih propisa i naređenja.

dunjaluku, predstavljaju običnu laž i potvoru na Allaha, dželle šanuhu, i Poslanika, a. s. U ovome se složila sva islamska ulema i stručnjaci hadisa. A i oni koji tvrde da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vidio Allaha, dželle šanuhu, prije smrti, takva je tvrdnja prepuna laži i potvore jer su se svi muslimani složili na tome da niko od ljudi ne može na dunjaluku vidjeti Allaha, dželle šanuhu, svojim očima, (a ni srcem) što isto važi i za poslanika Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem. Nuvas b. Sem'an prenosi od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, da je u toku govora o Dedžalu rekao slijedeće: „Znajte da niko od vas neće vidjeti svoga Gospodara sve dok ne umre." (Prenosi Muslim)

(Pred Sudnji dan bit će ljudi koji će Dedžala smatrati svojim bogom zbog čuda koja će im ovaj lažljivac prikazivati. - Prim. prev.)

Ono što vjernici iskrenih i čistih srca mogu doživjeti kada se govori o Gospodaru, dželle šanuhu, jeste hadis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji je na pitanje Džibrila o čestitosti (ihsan) odgovorio: „Čestitost je da robuješ Allahu kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, pa zaista On tebe vidi." (Prenosi Buhari)

STANOVNICI DŽENNETA VIDJET ĆE ALLAHA, DŽELLE ŠANUHU, U DŽENNETU

Vjernici će u Džennetu svojim očima vidjeti Allaha, dželle šanuhu. Mutevatir hadisi govore o tome da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Zaista ćete vi vidjeti svoga Gospodara kao što vidite podnevno sunce kojeg ne zaklanjaju oblaci. I vidjet ćete Ga kao što vidite puni mjesec kojeg ne zaklanjaju oblaci, i bit ćete svjesni onoga što vidite." (Prenosi Buhari)

„Četiri su dženneta Firdevsa. Dva dženneta čije su posude i ukrasi od zlata i ono što je u njima. I dva dženneta čije su posude i ukrasi od srebra i ono što je u njima. A između dženetlija i gledanja u njihovog Gospodara stoji samo zastor gordosti na Njegovom licu u Džennetu Adn." (Prenosi Buhari)

„Kada se dženetlije smjeste u Džennet, bit će im rečeno: ‚O stanovnici Dženneta! Imate susret s Allahom, On želi od vas da ga ispunite!' Reći će: ‚A šta je to (toliko važno)? Zar nam lica nije osvijetlio, djela nam na mizanu teškim učinio, u Džennet nas uveo i od vatre nas sačuvao!?' Tada će On otkriti Svoj zastor i oni će gledati u Njega. A ništa im neće ljepše dati od gledanja u Njega. To je dodatak koji će im se dati." (Prenosi Muslim)

Ovo su sve vjerodostojni hadisi koje su sva prijašnja islamska pokoljenja prihvatila i priznala bez ikakve polemike ili raspravljanja. Ovo su hadisi na kojima se složila sva ulema

ehli-sunneta. Istinitost ovih hadisa opovrgavaju samo džehmije[8], mu'tezilije[9] i rafida: sekte koje poriču Allahova, dželle šanuhu, svojstva. Oni su najgora stvorenja kod Uzvišenog Allaha.

ZABLUDA ONIH KOJI SMATRAJU DA JE POSLANIK, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM, VIDIO SVOGA GOSPODARA JOŠ NA DUNJALUKU

Ima ljudi koji smatraju da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, još na dunjaluku vidio Allaha, dželle šanuhu. To je zabluda koju smo prije objasnili. Međutim, ima i takvih ljudi koji vjeruju da oni Allaha, subhanehu ve te'ala, vide u nekim osobama, tj. u nekim dobrim ljudima, u nekim vladarima i tome slično. Takvi su ljudi u većoj zabludi i kufru čak i od kršćana koji smatraju da se Allah, dželle šanuhu, prikazao ljudima u liku Isaa, (Isusa) alejhis-selam. Oni su gora stvorenja od sljedbenika Dedžala, koji će se pojaviti neposredno pred Sudnji dan. Dedžal će reći ljudima da je on njihov gospodar, naredit će nebu spuštanje kiše što će se i desiti, a zemlja će svoje plodove odmah dati i blago će se sa zemlje razotkriti. Upravo je od ovoga Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, upozorio svoj ummet, pa kaže: „Ljudima do Sudnjeg dana neće biti veće smutnje od Dedžala." (Prenosi Muslim)

„Kada neko od vas sjedne u namazu, neka traži utočište kod Allaha od četiri stvari i neka kaže: ‚Allahu moj, ja se Tebi utječem od džehenemske kazne, i utječem Ti se od kaburske kazne, i utječem Ti se od smutnje života i smrti, i utječem se Tebi od smutnje Dedžala.'" (Prenosi Muslim)

Dedžal će za sebe tvrditi da je gospodar, stvoritelj, zbog toga će on ljudima biti najveća

[8] Džehmije - Zabludjela stranka čiji je osnivač Džehm b. Safvan. Poriču Allahova, dželle šanuhu, svojstva i smatraju da je čovjek prinuđen na djela koja čini bez ikakve slobodne volje izbora. Od njihovog je vjerovanja prolaznost Dženneta i Džehennema i smatraju da je iman puka spoznaja Allaha, dželle šanuhu. Džehm b. Safvan je ovo vjerovanje naslijedio od Dž'ada b. Dirhema, ovaj od Ebana b. Sem'ana, a ovaj od Taluta, sina sestre Lubejd b. E'asama, prokletog sahira (jevrej) koji je podmetnuo sihr Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem.

[9] Mu'tezilije - Sljedbenici Vasila b. Ata i Amra b. Ubejda. Nazvani su ovim imenom zbog njihovog napuštanja predavanja Hasana Basrija s kojim su se sukobili u vezi s pitanjem velikih grješnika. Njihovo se (ne)vjerovanje sastoji od pet tačaka: 1. poricanje Allahovog određenja; 2. poricanje Allahovih svojstva, dželle we 'ala; 3. Allahova, dželle šanuhu, dužnost je ispuniti prijetnju onome kome je zaprijetio; 4. činjenjem velikog grijeha čovjek izlazi iz imana, ali ne postaje nevjernik; 5. naređuju dobro i odvraćaju od zla time što druge prisilavaju da prihvate njihovo vjerovanje i pozivaju u borbu protiv legalno izabranih islamskih imama.

smutnja, čak je i Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o njemu rekao: „Zaista je on ćorav, a vaš Gospodar nije ćorav. Znajte da niko od vas neće vidjeti svoga Gospodara sve dok ne umre." (Prenosi Muslim)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, ovim je hadisom nagovijestio muslimanima dva znaka po kojima će poznati svoga Gospodara, jer je znao da će od ljudi biti i zalutalih koji će vidjeti njihovog gospodara još na dunjaluku u slici čovjeka ili tome slično. Od tih zabludjelih (nevjernika) jesu i (derviške) stranke poznate pod imenom el-hululije i el-itihadije.

EL-HULULIJE I EL-ITIHADIJE

To su ljudi koji vjeruju da se Allah, dželle šanuhu, pretopio u neka bića, tj. u nekim predmetima. To je vjerovanje kršćana koji vjeruju da je Isa, sallallahu alejhi ve sellem, bog, ili kao što vjeruju šiije da Alija, radijallahu anhu, posjeduje božanska svojstva, ili kao što neki vjeruju da su se njihovi šejhovi pretopili u Allaha, dželle šanuhu, ili u neke lijepe „božanstvene" slike.

Od ovih sekti ima i takvih koji vjeruju da se Allah, dželle šanuhu, potpuno utopio u stvorenja i da je sve što je stvorio (tj. da je sve stvoreno), dio bića Uzvišenog Allaha (On je visoko iznad onoga što mu nevjernici pripisuju). Smatraju da se Allah, dželle šanuhu, nalazi u svemu pa i u psima, svinjama i ovodunjalučkim prljavštinama. Ovo vjerovanje zastupaju heretici poput Ibn-Arabija[10], Ibn-Seb'ina, i Ibn-Farida.

Vjerovanje svih Allahovih poslanika, vjerovjesnika, muslimana, pa čak i nekih sljedbenika Knjige jeste da je Allah Stvoritelj svih svjetova. On je Gospodar nebesa i Zemlje i onoga što je između njih. On je Gospodar veličanstvenog Arša (prijestolja), i sva stvorenja su Njegovi robovi koji Njega trebaju a On je potpuno neovisan od njih. On je iznad nebesa, iznad Arša, visoko iznad svega onoga što je Stvorio. Pa i pored toga On je sa Svojim robovima ma gdje god bili (sluhom, vidom i znanjem):

„On je Taj Koji je stvorio nebesa i Zemlju u šest dana, zatim se uzdigao nad Aršom. Zna šta ulazi u Zemlju i šta izlazi iz nje, i šta se spušta iz neba, a šta uzlazi u njega; i On je sa vama ma gdje bili; a Allah vidi ono što radite" (Kur'an, 57:4)

[10] Muhjidin b. Arebi - autor poznatih djela iz oblasti tesawufa, tj. sutizma. On je rekao: "Gospodar je rob, a rob je Gospodar." Zbog ove izjave islamska ulema proglasila ga je otpadnikom od islama. ("Minhadž-ul-firkati en-nadžije" - autor: Muhammed Džemil Zejnu)

KUFR EL-ITIHADIJA GORI JE OD KUFRA JEVREJA I KRŠĆANA

Ti nevjernici govore da svojim očima vide Allaha, dželle šanuhu, da sa Njim sjede, a neki od njih kažu da čak i pričaju sa Njim (Allah, dž. š.,visoko je iznad onoga što Mu pripisuju). Ima ih i koji tvrde da Allaha, dž.š., vide u nekoj osobi ili ličnosti. Ovi će se ljudi prinuditi na pokajanje, a ako odbiju da se pokaju, onda će im se vratovi presjeći jer su kafiri - nevjernici. Oni su gori od jevreja i kršćana koji su rekli:

„Allah je - Mesih, sin Merjemin." (Kur'an, 5:72)

Mesih Isa, sallallahu alejhi ve sellem, plemeniti je poslanik visokog ugleda kod Allaha, dželle šanuhu, na dunjaluku i ahiretu. Oni koji su rekli da se Isa pretopio u Allaha, dž.š., pravi su nevjernici jer su Allahu druga pripisali:

„I govore: ‚Uzeo je Milostivi dijete.' Doista iznosite stvar strašnu. Gotovo da se od toga nebesa rascijepe, i raspukne Zemlja, i razore brda rušenjem, što prizivaju Milostivom dijete! A nije Milostivom potrebno da uzima dijete. Svako ko je na nebesima i Zemlji, samo će doći Milostivom kao rob." (Kur'an, 19:88-93)

Pa šta onda reći za one koji vjeruju da su neke ličnosti i osobe dio Allaha, dž.š.!? To je još gori kufr od kufra nekih šiija koji vjeruju da je Alija, radijallahu anhu, božanstvo. Te je ljude Alija pohapsio još u vrijeme njegove vladavine. Dao im je rok od tri dana ne bi li se pokajali. Nakon što su ovi odbili da se pokaju, Alija i jedan dio ashaba složili su se oko toga da se ovi nevjernici kazne spaljivanjem. Jedino je Ibn-Abbas rekao da se oni ubiju sabljom, a ne spaljivanjem.

KULT LIČNOSTI[11]

Ko vjeruje da mu neki šejh može dobaviti opskrbu mimo Allaha, dž.š., ili on prinosi žrtvu u ime tog šejha, ili ga obožava čineći mu sedždu, njemu ili nekom drugom, ili traži oprosta, sevapa ili pomoć od drugih mimo Allaha, dželle šanuhu, ili se oslanja na nekog mimo Allaha, takve stvari ga na taj način izvode iz vjere i on postaje kafir jer su to svojstva kojim se odlikuje samo Gospodar Allah, dž.š. To je širk i najveća zabluda. Od tih će se ljudi potražiti da se pokaju, a ako to odbiju, izvršit će se egzekucija nad njima.

Allah, dž.š., poslao je poslanike i njima knjige objavio sa jasnom porukom da samo Njega obožavamo i da Mu nikog ravnim ne smatramo.

ROBOVANJE ALLAHU, DŽELLE VE ALA, OSNOVA VJERE SVIH POSLANIKA

Oni koji su mimo Allaha, dž.š., druge prizivali kao što su poklonici Sunca, Mjeseca, zvijezda, Uzejra, meleka, Lata i Uza'a, nisu vjerovali da su ta stvorenja, ustvari, Stvoritelj. Nisu vjerovali da oni spuštaju kišu ili da oni daju da niču plodovi. Oni su sve to obožavali, a, također, i grobove nekih poslanika, vjerujući i govoreći da ih obožavaju samo da se putem njih Allahu što više približe. Smatrali su ih svojim zagovaračima kod Allaha, dž.š.

Allah, dželle šanuhu, poslao je ljudima poslanike da im zabrane da mimo Njega nekog drugog obožavaju i da dove samo Njemu upućuju. Uzvišeni kaže:

„Reci: ‚Prizivajte one koje, pored Njega, smatrate bogovima, - ali vas oni neće moći nevolje osloboditi niti je izmijeniti. Oni kojima se mole sami traže načina kako će se što više Gospodaru svome približiti, i nadaju se milosti Njegovoj i plaše se kazne Njegove. A kazne Gospodara tvoga svako se treba čuvati.'" (Kur'an, 17:56-57)

„Reci: ‚Prizivajte one koje, pored Allaha, bogovima smatrate. Oni ništa

[11] Ima ljudi koji pretjeruju u svojoj ljubavi i odanosti prema drugim ljudima. Od njih su učinili svoje bogove i svoje idole kao što je to slučaj s kršćanima koji vjeruju da je Isa, alejhis-selam, sin Uzvišenog Allaha, ili kao što neke šiijske stranke smatraju Aliju, radijallahu anhu, za svog boga. Svako ko vjeruje da neki čovjek, ma koliko dobar on bio, posjeduje božanska svojstva koja posjeduje samo Allah, dželle ve ala, jeste mušrik, kafir. Prim. prev.

nemaju, ni koliko trun jedan, ni na nebesima ni na Zemlji; nemaju oni u njima nikakva udjela, i nema On među njima nikakva pomagača. I neće koristiti kod Njega posredovanje, izuzev kome On dopusti.'" (Kur'an, 34:22-23)

Ovim je ajetom Allah, dž.š., obavijestio ljude da sve ono što prizivaju mimo Njega ne posjeduje ni koliko trun vlasti jer On nema pomagača nikakvog i ne postoji među stvorenjima niko ko posjeduje moć i snagu da bi se ljudi njime pomagali mimo Allaha, dželle šanuhu, i niko kod Njega ne može posredovati osim s Njegovom dozvolom. Uzvišeni kaže:

„I koliko ima meleka u nebesima čije posredovanje neće ništa koristiti, izuzev nakon što dopusti Allah za koga hoće i bude zadovoljan." (Kur'an, 53:26)

„Zar uzimaju mimo Allaha posrednike? Reci: ‚Zar iako ne vladaju ničim, niti razumiju?' Reci: ‚Allahovo je svako posredovanje, Njegova je vlast nebesa i Zemlje, zatim se Njemu vraćate.'" (Kur'an, 39:43-44)

„I obožavaju mimo Allaha ono što im ne šteti niti im koristi, i govore: ‚Ovo su posrednici naši kod Allaha!' Reci: ‚Obavještavate li Allaha o kakvoj stvari na nebesima i na Zemlji koju On ne zna!?'" (Kur'an, 10:18)

Ibadet Allahu, dž.š., predstavlja osnovu vjerovanja s kojim je On poslao poslanike i objavio knjige:

„I pitaj onog koga smo prije tebe poslali od poslanika Naših, jesmo li učinili mimo Milostivog bogove da budu obožavani? " (Kur'an, 43:45)

„Svakoj smo zajednici poslanika poslali: „Allahu robujte, a taguta se klonite!" (Kur'an, 16:36)

„Prije tebe nijednog poslanika nismo poslali, a da mu nismo objavili: ‚Nema boga osim Mene, zato samo Meni robujte.'" (Kur'an, 21:25)

ISPRAVNO JE VJEROVANJE TEVHID MUHAMMEDA, A. S.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pozivao je u tevhid i svoj je ummet istom podučavao. Jednom prilikom je došao jedan čovjek kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i rekao mu: „Kako Allah želi, a i ti." Poslanik mu na to odgovori: „Zar si me s Allahom izjednačio? Reci: ‚Kako jedino Allah želi.'" (Prenosi Ahmed)

„Nemojte reći: ‚Kako Allah želi i Muhammed', već recite: ‚Kako Allah želi, pa zatim Muhammed.'" (Prenosi Ibn-Madže)

Također je Poslanik, sallahu alejhi ve sellem, zabranio da se zaklinjemo nečim drugim osim Allahom, dželle šanuhu, pa kaže: „Ko se zbog nečega zaklinje, pa neka se samo Allahom zaklinje ili neka šuti." (Prenosi Buhari)

„Ko se zakune nečim drugim, a ne Allahom, počinio je širk." (Prenosi Tirmizi)

„Ne uzdižite me kao što su kršćani uzdigli sina Merjemina; pa ja sam samo rob, a vi recite: ‚Allahov rob i poslanik.'" (Prenosi Buhari)

Islamska se ulema složila na tome da nije dozvoljeno čovjeku zaklinjati se nečim drugim mimo Allaha, dž.š., kao npr.: „Tako mi Ka'be", „Tako mi Kur'ana", i tome slično.

KABURI NISU BOGOMOLJE

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, zabranio je da se kaburi pretvaraju u bogomolje, te kaže u momentima ispuštanja svoje plemenite duše: „Prokletstvo je Allahovo na jevrejima i kršćanima, grobove su svojih poslanika za bogomolje uzeli." (Prenosi Buhari)

Aiša, radijallahu anha, kaže: „Da nije bilo ove zabrane ljudi bi njegov grob (turbe) podigli. Međutim, on je prezirao da mu se grob mesdžidom učini."

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem kaže: „Zaista narodi koji su bili prije vas, grobove su svojih poslanika bogomoljama učinili. Nemojte moju kuću kao mjesto okupljanja učiniti, a i svoje kuće nemojte u grobove pretvoriti. I donosite salavat na mene ma gdje god bili jer zaista vaši salavati stižu do mene." (Prenosi Ebu-Davud)

Islamska se ulema slaže u tome da je zabranjeno obavljanje namaza naspram grobova i na groblju. Također je zabranjena gradnja džamija na groblju ili naspram grobova. Od sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jeste klanjanje dženaza-namaza muslimanima i stajanje nad njihovim kaburima u momentima ukopavanja. Uzvišeni Allah, o munaficima kaže:

„I nijednom od njih, kad umre, nemoj molitvu obaviti, i ne stoj nad kaburom njegovim." (Kur'an, 9:84)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, svoje je ashabe podučio šta trebaju reći pri ulasku u groblje ili pri prolasku pored groblja: „Esselamu alejkum, stanovnici boravišta naroda mu'minskog. Inšallah, mi ćemo se sa vama susresti. Allah se smilovao prijašnjima od nas i kasnijim. Molim Allaha da oprosti i nama i vama. Allahu naš, nemoj nam njihove sevape uskratiti (podari i nama sevape za djela koja činimo kao što si i njih za ta djela nagradio) i nemoj nas nakon njih na kušnju stavljati. Oprosti nama i njima." (Prenosi Muslim)

POVODI POJAVE ŠIRKA

Jedan od glavnih povoda obožavanja kipova od ljudi jeste njihovo veličanje grobova „dobrih ljudi" i obožavanje istih. Uzvišeni kaže:

„Pa su rekli: ‚Ne napuštajte nipošto bogove svoje, i ne napuštajte nipošto Vedda, niti Suva'a, niti Jegusa i Nesra.'" (Kur'an, 71:23)

U komentaru ovog ajeta stoji da su ovo imena dobrih i pobožnih ljudi nakon čije su smrti ljudi iz njihovog plemena počeli kružiti oko njihovih grobova, a zatim, nakon toga, počeli ih obožavati. Zbog toga je ulema zabranila hadžijama potiranje šakama od groba Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, također, i ljubljenje istog. Ako je ljubljenje ičega dozvoljeno, onda je to ljubljenje Hadžerul-esveda (jer je to od sunneta), isto tako, dozvoljeno je da se Ka'ba može doticati.[12]

VJEROVANJE EHLI-SUNNETA O KUR'ANU

Kur'an koji je objavljen Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem, to je onaj Kur'an koji muslimani čitaju i upisuju ga u njihove mushafe.[13] Kur'an jeste govor Allaha, dželle šanuhu, i ničiji drugi, pa makar ga ljudi čitali i dostavljali svojim pokretima i glasovima. Govor pripada onome koji je po prvi put izgovorio sadržaj tog govora, a ne onome koji taj govor prenosi ili dostavlja. Uzvišeni Allah, dž.š., kaže:

„Ako te neki od mnogobožaca zamoli za zaštitu, ti ga zaštiti da bi saslušao Allahove riječi, a potom ga otpremi na mjesto pouzdano za njega." (Kur'an, 9:6)

Ovaj se Kur'an nalazi u Knjizi čuvanoj, kako Allah, dž.š., kaže:

„A ovo je Kur'an veličanstveni, na ploči pomno čuvanoj." (Kur'an, 85:21 22)

„On je, zaista, Kur'an plemeniti u Knjizi brižljivo čuvanoj." (Kur'an, 56:77 78)

Kur'an je Allahov, dž.š., govor zapisan slovima, sa svojim značenjem i redoslijedom. Shvatanje kur'anskih izraza bolje je od samog pamćenja Kur'ana. Ebu-Bekr i Omer, radijallahu anhuma, govorili su: „Više volimo shvatiti Kur'an nego li ga učiti napamet."

---

[12] Ali, ne smije se vjerovati da Ka'ba može od čovjeka otkloniti štetu niti mu kakvu korist može dobaviti. Dodirivanje Ka'be treba biti iz radoznalosti i znatiželje, a nikako zbog vjerovanja da ona u sebi ima berićeta koji ljudi dobavljaju sebi putem dodirivanja iste. (Prim. prev.)

[13] Mushaf je knjiga u kojoj je sabran Kur'an.

Ako muslimani upisuju Kur'an u mushafe ne vokalizirajući pri tome ajete, dozvoljeno je. Ashabi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, upisivali su Kur'an bez ikakve vokalizacije. To zato što su bili Arapi koji su govorili književnim jezikom Kur'ana. Upravo je takve mushafe Osman, radijallahu anhu, razaslao po islamskim područjima u vremenu tabi'ina. Nakon toga se proširio dijalekt (među Arapima) pa su kur'anski ajeti vokalizirani crvenom tintom. Jedan dio učenjaka je to odmah osudio smatrajući to novotarijom, dok su neki učenjaci rekli da je to dozvoljeno zbog potrebe koja se ukazala. Ispravno je da u tome nema nikakve štete, naprotiv, korist od toga je očigledna.

Od toga je i potvrđivanje istinitosti riječi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem: „Zaista Allah govori glasom (koji se čuje)." (Prenosi Buhari)

„... I pozvat će Adema, a. s., glasom." (Prenosi Buhari)

Ovo je vjerovanje selefu-saliha iz ovog ummeta a i vjerovanje svih imama koji su ispravno slijedili sunnet Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

Islamski učenjaci kažu da je Kur'an Allahov, dž.š., govor koji nije stvoren ma gdje god se čitao i upisivao. Nije dozvoljeno reći kada čovjek čita Kur'an da je to njegovo čitanje stvoreno, jer on čita objavljeni originalni Allahov govor, tj. Kur'an. Ali i ne treba reći da to čitanje nije stvoreno jer u to ulaze postupci čovjeka, a zna se da su oni stvoreni. Niko od prvih generacija islama nije rekao da su glasovi ljudi kojima čitaju Kur'an oduvijek. Naprotiv, selefus-salih porekli su riječi onih koji kažu da čovjekov govor u kome ima Kur'ana nije stvoren.

Što se tiče onih koji kažu da je tinta kojom su ispisane Allahove, dž.š., riječi oduvijek, pa to su najveće neznalice i najveći nepoznavaoci sunneta. Allah Uzvišeni, kaže:

„Reci: ‚Kad bi more bilo tinta da se ispišu riječi Gospodara moga, more bi presahlo, ali ne i riječi Gospodara moga, pa i kad bismo donijeli slično njemu.'" (Kur'an, 18:109)

Također, ko pridoda nešto sunnetu i kaže da su izrazi ljudi oduvijek, onda je on zabludjeli novator. Isti je kao oni što poriču sunnet govoreći da Allah ne govori ni slovom ni glasom. Nasuprot njima oni koji govore da je papir, koža i dio zida Allahov govor, isti su kao oni što kažu da Allah nije govorio Kur'anom i nije Kur'an Njegov govor. Ovo pretjerivanje u potvrđivanju isto je kao i pretjerivanje u poricanju. Oba su ova pretjerivanja izvan okvira sunneta i džemata.

Obaveza je reći da ovaj Kur'an na arapskom jeziku predstavlja originalan Allahov, dželle va ala, govor. U to spadaju kur'anska slova i njihovo značenje. Potvrđujemo da ono što se u mushafu nalazi, od njegove prve do njegove zadnje strane, jeste Kur'an, bio on vokaliziran kao danas ili nevokaliziran kao u vrijeme ashaba. Nije dozvoljeno da se među muslimane proširi smutnja novotarijom i govornom polemikom koja u sebi nema nikakve biti a ni stvarnosti. Nije dozvoljeno ubaciti u vjeru ono što nije od nje.

OBAVEZA POŠTOVANJA ASHABA

Naša je dužnost ravnopravno poštovati ashabe, a posebno one koji su bili bliži Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Allah, dželle šanuhu, je pohvalio ashabe Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, i sve one što ih u dobročinstvu slijediše. On, Uzvišeni, obavijestio je da je njima zadovoljan, a i da su oni Njime zadovoljni. Na mnogim mjestima u Kur'anu Uzvišeni ih je spomenuo, kao na primjer:

„Muhammed je Allahov Poslanik, a njegovi sljedbenici su strogi prema nevjernicima, a samilosni među sobom; vidiš ih kako ruku' čine i licem na tle padaju želeći Allahovu nagradu i zadovoljstvo, - na licima su im znaci, tragovi od padanja licem na tle. Tako su opisani u Tevratu. A i u Indžilu: oni su kao biljka kad izdanak svoj izbaci pa ga onda učvrsti, i on ojača, i ispravi se na svojoj stabljici izazivajući divljenje sijača, - da bi On s vjernicima najedio nevjernike. A onima koji vjeruju i dobra djela čine Allah obećava oprost i nagradu veliku." (Kur'an, 48:29)

„Allah je zadovoljan onim vjernicima koji su ti se pod drvetom na vjernost zakleli. On je znao šta je u srcima njihovim, pa je spustio smirenost na njih, i nagradit će ih skorom pobjedom." (Kur'an, 48:18)

U Muslimovoj zbirci vjerodostojnih hadisa stoji hadis u kome Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Ne psujte (grdite) moje ashabe! Tako mi Onog u Čijoj je ruci moja duša, kada bi neko od vas udijelio zlata koliko brdo Uhud, ne bi dostigao ni polovinu šake (onoga što su oni udijelili)."

Od Alije ibn Ebu-Taliba prenosi se da je rekao: „Najbolji ljudi iz ovog ummeta nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, jesu Ebu-Bekr i Omer, neka je Allah njima zadovoljan." Poslanikovi ashabi složili su se na vjernost Osmanu nakon smrti Omera, neka je Allah njima zadovoljan. Prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Hilafet po metodu poslanstva bit će trideset godina. Zatim će postati kraljevina." (Prenosi Ahmed)

„Prihvatite se moga sunneta (postupka) i sunneta pravednih halifa nakon mene. Čvrsto se njega držite i očnjacima ga pregrizite. I čuvajte se novotarija jer je svaka novotarija zabluda." (Prenosi Ebu-Davud)

Zadnji od pravednih vladara islamske države bio je Alija b. Ebu-Talib. Islamski učenjaci i muslimani - sunnije složili su se oko toga da treba po slijedećem redoslijedu govoriti ko je najbolji od ashaba: Ebu-Bekr, Omer, Osman i Alija. O ovom redoslijedu govori veliki broj hadisa Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koje nećemo na ovom mjestu spominjati.

Ne ulazimo u to zbog čega su se ashabi razišli u nekim stvarima jer pouzdano znamo da ima dosta potvorenih laži kada je u pitanju neslaganje između njih. Oni su svoje odluke donosili nakon dugog razmišljanja i razmatranja, pa ko je pogodio istinu njemu dvostruka nagrada, a ko je od njih pogriješio bit će mu oprošteno zbog njegovih ranijih djela. A oni nisu činili hrđava djela jer je Allah, dž.š., njima odredio Njegovo dobročinstvo. Oni su najbolja generacija i naraštaj koji se ikada pojavio na ovom dunjaluku: „Najbolji su ljudi, moj naraštaj kome sam ja poslat. Pa zatim oni koji dođu iza njih." (Prenosi Buhari)

Također, porodica Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, polaže pravo na naše poštovanje koje smo im dužni ukazati. Allah, tebareke ve te'ala, Poslanikovoj je porodici dodijelio petinu ratnog plijena i naredio nam je da donosimo salavat i na njih kada donosimo salavat na Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Učeći nas tome, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Allahu moj, smiluj se Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si se smilovao Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj. Ti si Hvaljeni, Veličanstveni. I blagoslovi Muhammeda i porodicu Muhammedovu, kao što si blagoslovio Ibrahima i Ibrahimovu porodicu." (Prenosi Buhari)

Porodica Muhammedova, sallallahu alejhi ve sellem, jesu upravo oni kojima je milostinja zabranjena. Ovo je stav Šafije i imama Ahmeda ibn Hanbela jer je Poslanik, alejhis-selam, rekao: „Sadaka nije dozvoljena Muhammedu i njegovoj porodici." (Prenosi Muslim)

Allah, tebareke ve te'ala, kaže:

„Doista Allah želi odstraniti od vas nečistoću, o porodico Poslanikova, i potpuno vas očistiti." (Kur'an, 33:33)

Neki su muslimani od prvih pokoljenja govorili da je ljubav prema Ebu-Bekru i Omeru znak iskrenog imana dok je mržnja prema njima pravo licemjerstvo. U poznatim zbirkama poslanikovih hadisa stoji hadis u kome je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao Abbasu kada mu se ovaj požalio na negodovanje nekih ljudi prema njemu: „Tako mi Onoga u Čijoj je ruci moja duša, oni neće ući u Džennet dok vas ne zavole zbog mene." (Prenosi Tirmizi)

„Zaista je Allah izabrao potomke Ismailove; zatim je izabrao potomke Kenaneta između potomaka Ismailovih; a od Kenaneta je izabrao Kurejšije; a od Kurejšija je izabrao potomke Hašima; a od potomaka Hašima je izabrao mene." (Prenosi Muslim)

Kada je Osman, radijallahu anhu, ubijen, nastaje smutnja među muslimanima jer su se u tim trenucima odvojili oni koji su voljeli Osmana pa čak i pretjerivali u ljubavi prema njemu i počeli su grditi Aliju jer su smatrali da je on krivac za Osmanovu smrt (ovaj slučaj predstavlja historijsku podvalu sunnijama od njihovih neprijatelja ši'ija). Pretjeranu ljubav prema Osmanu iskazivali su stanovnici Šama, dok su pretjeranu ljubav prema Aliji pokazivali stanovnici Iraka. Kasnije su jedni počeli osuđivati Aliju, dok su ovi drugi osuđivali Osmana. Nakon toga su u svom pretjerivanju otišli toliko daleko da su počeli psovati Ebu-Bekra i Omera. Ti su novatori bili povod velikog iskušenja muslimanima tog doba. Ono što je ispravno u vezi s

ovim pitanjem jeste iskazivanje iskrene ljubavi i prema Osmanu i prema Aliji. Međutim, Ebu-Bekr i Omer su u prednosti ispred njih jer ih je Allah, dželle šanuhu, odlikovao nad ostalim ashabima zbog njihovih zasluga koje su imali još na početku islama. Razdor i nesloga su Kur'anom zabranjeni, dok je sloga među muslimanima izričito naređena - možda je pisac mislio na riječi Allaha, dželle šanuhu:

„Svi se Allahovog užeta čvrsto držite i nipošto se ne razdvajajte." (Kur'an, 3:103)

Mu'min treba dobro provjeriti sve vijesti koje govore o ovoj temi i mora se držati Allahovog užeta čije su osnove znanje i pravda i iskreno slijeđenje, tj. prihvatanje Kur'ana i sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Kad su rafida (ši'ije) počeli psovati ashabe, učenjaci su počeli naređivati kazne protiv onih koji su psovali ashabe. Nakon toga su ši'ije ashabe proglasili nevjernicima o čemu smo govorili na drugom mjestu.

MI SMO MUSLIMANI

Nije dozvoljeno da se ummet razdvaja zbog onih stvari koje im Allah, dželle šanuhu, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nisu propisali. Primjer su toga riječi čovjeka koji kaže: „Ja sam šekilija" ili „ja sam karfendija." To su nazivi o kojima Allah, dželle šanuhu, nije nikakvog dokaza objavio. U Kur'anu i sunnetu, a ni u postupcima prijašnjih muslimana, nema predanja (koja dozvoljavaju muslimanu da se ponosi svojim porijeklom ili nacijom). Kada muslimana pitaju o tome, on treba odgovoriti: „Ja sam musliman koji slijedi Kur'an i sunnnet."

Prenosi se da je Muavija ibn Ebi-Sufjan pitao Abdullaha ibn Abbasa: „Slijediš li ti Aliju ili Osmana? " „Ne slijedim ni Aliju ni Osmana već slijedim postupak Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem", odgovori Abdullah ibn Abbas.

Prijašnje su generacije govorile da sva ta slijeđenja strasti vode u Vatru, dok su neki govorili: „Ne znam koja mi je Allahova blagodat veća, da li to što me je uputio u islam ili to što me je sačuvao slijepog slijeđenja ovih strasti." Allah, dželle šanuhu, nas je u Kur'anu nazvao muslimanima, mu'minima i Njegovim robovima. Mi se ne smijemo odreći imena kojim nas je Allah, dželle šanuhu, nazvao i preuzeti nadimke koje su ljudi sami sebi nadjenuli a o kojima ne nalazimo nikakvog dokaza u Kur'anu i sunnetu.

KO SU EVLIJE I KADA ČOVJEK POSTAJE EVLIJA?

Ne smije niko od ljudi druge ljude dovoditi u iskušenje ovim nazivima jer su najbolji među njima kod Allaha, dželle šanuhu, oni koji Ga se najviše boje. Allahove, dželle šanuhu, evlije jesu svi mu'mini koji Ga se boje i u Njega vjeruju:

„Nije čestitost u tome da okrećete lica svoja prema istoku i zapadu; čestiti su oni koji vjeruju u Allaha, i Dan posljednji, i u meleke, i u Knjigu, i u vjerovjesnike, i koji od imetka, iako im je drag, daju rođacima, i siročadi, i siromasima, i putnicima - namjernicima, i prosjacima, i za otkup iz ropstva, i koji molitvu obavljaju i zekat daju, i koji obavezu svoju, kada je preuzmu, ispunjavaju, naročito oni koji su izdržljivi u neimaštini, i u bolesti, i u boju ljutom. Oni su iskreni vjernici, i oni se Allaha boje." (Kur'an, 2:177)

Bogobojaznost je postupati po onome što je Allah, dželle šanuhu, naredio i napuštanje onoga što je On zabranio. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio je o pravom stanju Allahovih, dželle šanuhu, evlija. U Buharijinoj zbirci vjerodostojnih hadisa od Ebu-Hurejrea prenosi se da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Uzvišeni Allah kaže:

‚Objavio sam rat onome ko bude neprijatelj mome prijatelju. Najdraže Meni čime Mi se Moj rob može približiti jesu farzovi. Moj rob Mi se približuje nafilama sve dok ga ne zavolim, a kada ga zavolim, postanem njegov sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom udara i njegova noga kojom hodi. Ako Me zamoli, udovoljit ću mu, a ako zatraži Moju zaštitu, zaštitit ću ga.'"

Iz ovog se hadisa vidi da se približavanje Allahu, dželle šanuhu, može najbolje ostvariti na dva načina; prvi je praktikovanjem Allahovih, dželle šanuhu, farzova; drugi način se postiže praktikovanjem nafile, tj. dobrovoljnih dobrih djela u Njegovo ime. Ova dva načina predstavljaju stupnjeve vjernika, onih prvih - uvijek prvih; to su oni srećni:

„Dobri će, zaista, u nasladama boraviti, sa divana gledati, na licima njihovim prepoznat ćeš radost sretna života, dat će im se, pa će piće zapečaćeno piti, čiji će pečat mošus biti - i neka se za to natječu oni koji hoće da se natječu!" (Kur'an, 83:22-26)

Allah, dželle šanuhu, na mnogo mjesta u Kur'anu podsjetio je na ova svojstva Njegovih evlija. Evlija je svaki onaj koji vjeruje u Allaha i boji se Njega i iskreno slijedi sunnet Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

MU'MINI SU POMAGAČI JEDNI DRUGIMA

Allah, subhanehu ve te'ala, obavezao je mu'mine da jedni drugima budu pomagači i da se zajedno bore protiv kafira sa kojima trebaju biti u stalnom neprijateljstvu:

„O vjernici, ne uzimajte za zaštitnike jevreje i kršćane! Oni su sami sebi zaštitnici! A njihov je i onaj među vama koji ih za zaštitnike prihvati; Allah uistinu neće ukazati na pravi put ljudima koji sami sebi nepravdu čine. Zato ti vidiš one čija su srca bolesna kako se žure da s njima prijateljstvo sklope, govoreći: ‚Bojimo se da nas kakva nevolja ne zadesi.' A Allah će sigurno pobjedu ili nešto drugo od Sebe dati, pa će se oni zbog onoga što su u dušama svojim krili, kajati, a oni koji vjeruju reći će: ‚Zar su to oni koji su se zaklinjali Allahom, svojom najtežom zakletvom, da su zaista s vama?' Djela njihova bit će poništena, i oni će nastradati. O vjernici, ako neko od vas od vjere svoje otpadne, - pa, Allah će sigurno mjesto njih dovesti ljude koje On voli i koji Njega vole, prema vjernicima ponizne, a prema nevjernicima ponosite; oni će se na Allahovom putu boriti i neće se ničijeg prijekora bojati. To je Allahov dar, koji On daje kome hoće - a Allah je neizmjerno dobar i zna sve. Vaši su zaštitnici samo Allah i Poslanik Njegov i vjernici koji ponizno molitvu obavljaju i zekat daju. Onaj ko za zaštitnika uzme Allaha i Poslanika Njegova i vjernike - pa, Allahova strana svakako će pobijediti." (Kur'an, 5:51-56)

U ovim je ajetima Allah, dželle šanuhu, naglasio da je On zaštitnik i prijatelj mu'mina, a i Njegov Poslanik i vjernici su prijatelji i zaštitnici tog mu'mina, bez obzira kojem plemenu, naciji ili narodu pripadao:

„A vjernici i vjernice su prijatelji jedni drugima." (Kur'an, 9:71)

„Uistinu, koji vjeruju i isele se i bore imecima svojim i životima svojim na putu Allahovom, i koji daju utočište i pomažu - takvi su zaštitnici jedni drugih." (Kur'an, 8:72)

„Zaista, vjernici su braća, zato izmirite braću svoju, i bojte se Allaha, da bi vam se smilovao." (Kur'an, 49:10)

A u hadisima Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, stoji: „Primjer vjernika u međusobnoj pažnji, milosrđu i saosjećanju jeste primjer jednog tijela. Kada oboli jedan njegov organ, svi ostali organi mu se odazovu i pridruže u bolu nesanicom i temperaturom." (Prenosi Buhari)

„Mu'min prema mu'minu jeste kao dijelovi jedne zgrade, jedan drugog učvršćuje." „I tada on svoje prste ispreplete." (Prenosi Muslim)

„Nijedan od vas neće biti pravi vjernik, dok ne bude želio svome bratu ono što sam sebi želi." (Prenose Buhari - Muslim)

„Musliman je muslimanu brat; on ga neće oštetiti, niti potcijeniti, niti ga ne cjedilu ostaviti." (Prenosi Muslim)

Allah, dželle šanuhu, okarakterizirao je mu'mine kao međusobne zaštitnike i pomagače. Učinio ih je braćom koja se moraju pomagati i jedni prema drugima saosjećati. Uzvišeni je muslimanima naredio slogu, a zabranio im je razdvajanje:

„Držite se Allahovog užeta, zajedno, i ne razjedinjujte se." (Kur'an, 3:103)

„Tebe se ništa ne tiču oni koji su vjeru svoju raskomadali i u stranke se podijelili, Allah će se za njih pobrinuti." (Kur'an, 6:159)

Pa kako da se pored svih ovih kur'anskih i hadiskih tekstova ummet islama ponovo razdvaja i razjedinjuje. Većina njih čak ide u krajnost kada se, braneći svoju skupinu, neprijateljski odnosi prema drugoj skupini i to sve kao rezultat slijeđenja strasti i prohtjeva bez ikakvog dokaza od Allaha, dž.š.. Uzvišeni je proglasio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nevinim od onih muslimana koji se ovako ponašaju. Ovo su postupci karakteristični za novotare poput Havaridža koji su napustili džemat muslimana i dozvolili prolijevanje njihove krvi.

ALLAH, DŽELLE VE ALA, I NJEGOV POSLANIK PREDNJAČE U SVEMU

Dužnost nam je davati prednost onome čemu su Allah, dželle šanuhu, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dali prednost, trebamo ispoljavati iskrenu ljubav prema onome što Allah, dželle šanuhu, i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, vole, trebamo mrziti ono što On i Njegov Poslanik mrze, trebamo odvraćati od onoga što su On i Njegov Poslanik zabranili i trebamo biti zadovoljni od onoga od čega su Allah, dž.š., i Njegov Poslanik zadovoljni. Mi moramo stremiti ka tome da muslimani budu kao jedna ruka, to se da razumjeti iz sadržaja ajeta i hadisa koje smo naveli); pa kako onda da neki muslimani druge muslimane proglašavaju nevjernicima ili ih smatraju onima koji su zalutali (zbog međusobnog neslaganja o dotičnom pitanju). Možda je istina na strani onoga koji je nekog muslimana osudio, međutim, ako je njegov brat musliman pogriješio u nekoj islamskoj problematici, onda to ne mora značiti da je on kafir ili fasik. Naprotiv, Allah, dž.š., oprostio je zaborav i grešku ovom ummetu, a u Kur'anu stoji dova Poslanika i vjernika:

„Gospodaru naš! Ne kazni nas ako zaboravimo ili pogriješimo!" (Kur'an, 2:286)

A u Muslimovoj zbirci vjerodostojnih hadisa stoji da je Allah, dželle šanuhu, rekao:

„Oprostio sam vam."

Nije dozvoljeno da se muslimani razdvajaju i da „svoje pravce" nazivaju novatorskim imenima o kojima ne postoje nikakvi dokazi iz Kur'ana i sunneta. Ovaj razdor među muslimanima u općem smislu riječi, povod je neprijateljske dominacije nad ovim ummetom. To je zato što su muslimani otkazali pokornost Allahu, dželle šanuhu, i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem. Ovo je situacija poput riječi Uzvišenog:

„Mi smo zavjet prihvatili i od onih koji govore: ‚Mi smo kršćani', ali su i oni dobar dio onoga čime su bili opominjani - izostavili, zato smo među njih neprijateljstvo i mržnju do Sudnjeg dana ubacili." (Kur'an, 5:14)

Onoga trenutka kada ljudi napuste neke Allahove, dž.š., propise i odredbe, među njima će zavladati mržnja i neprijateljstvo i propast će zbog njihove razjedinjenosti. A kada se sakupe i slože, postići će ono što žele jer je sloga (među muslimanima) milost, a njihovo je razilaženje kazna i patnja za njih.

NAREĐIVANJE DOBRA I ODVRAĆANJE OD ZLA

Blagostanje i sloga islamskog ummeta ostvarit će se samo preko ove uzvišene institucije kao što je to rekao Allah, subhanehu ve te'ala:

„I neka od vas bude zajednica koja će pozivati dobru i naređivati dobro, a zabranjivati nevaljalo; a ti takvi su oni koji će uspjeti." (Kur'an, 3:104)

Od naređivanja dobra jeste poziv ka slozi i razumijevanju među muslimanima, a od odvraćanja od nevaljalog i zla jeste zabrana razilaženja i svađe među njima. Od odvraćanja od zla jeste i sprovođenje Allahovih, dželle šanuhu, kazni za sve one koji su izašli iz okvira Šerijata.

KAZNA PREDVIĐENA ZA ONOG KOJI VJERUJE DA NEKO OD LJUDI POSJEDUJE BOŽANSKA SVOJSTVA ILI VJERUJE DA JE NEKO BOLJI OD POSLANIKA, SALLALLAHU ALEJHI VE SELLEM

Ko vjeruje da je neki čovjek bog ili upućuje dovu mrtvacu ili traži od njega opskrbu, pomoć i uputu ili mu čini sedždu, tražit će se od tog čovjeka da se pokaje. Pa ako se pokaje (od tog kufra i širka), ostavit ćemo ga, u suprotnom nad njim će se izvršiti egzekucija.

Dalje, ko vjeruje da je neko od šejhova bolji od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ili vjeruje da (šejh) ne mora biti pokoran Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, tražit će se od njega da se pokaje, u suprotnom nad njime će se izvršiti egzekucija.

Također, od onih koji vjeruju da su neke evlije u društvu sa Muhammedom, sallallahu alejhi ve sellem, kao što je Hidr bio sa Musaom, sallallahu alejhi ve sellem, (te pozivaju u potpunu pokornost tim „evlijama") tražit će se da se pokaju, a ako to odbiju nad njima će se izvršiti egzekucija. To zato što Hidr nije bio od ummeta Musaa, sallallahu alejhi ve sellem, niti je pak bilo naređeno Musau da mu se pokorava. Naprotiv, Hidr je Musau, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: „Ja poznajem znanje kojem me je Allah podučio a koje ti ne znaš. A ti poznaješ znanje kojem te je Allah podučio, a ja ga ne znam." (Prenosi Buhari) Musa, sallallahu alejhi ve sellem, bio je poslanik Izraelćana. Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Svaki je poslanik poslat svome narodu, a ja sam poslat svim ljudima." (Prenosi Buhari)

Muhammed, sallallahu alejhi ve sellem, jeste Poslanik ljudi i džina. Ko vjeruje da posjeduje bolje osobine od njega i da se on, sallallahu alejhi ve sellem, ne treba slijediti u stvarima islama, onda je dozvoljeno prolijevanje krvi tog čovjeka zbog njegovog kufra. Također, ko muslimane proglasi nevjernicima i poziva u prolijevanje njihove krvi zbog novotarije koja se ne nalazi u Allahovoj, dželle šanuhu, Knjizi a ni u sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, takvu osobu treba spriječiti i kazniti je onim što će je zaustaviti, pa bilo to putem javne egzekucije ili oružanim sukobom. A kada se kazne napasnici iz svih stranaka i postave se bogobojazni na mjesto koje zaslužuju, onda to predstavlja jedan od najvećih faktora zasluživanja Allahovog, dželle šanuhu, zadovoljstva. Samim tim ostvarit će se blagostanje među muslimanima.

OBLICI NAREĐIVANJA DOBRA

To su svi oblici islamskih propisa i nafila kao npr. obavljanje namaza na vrijeme, klanjanje džuma-namaza i bajrama, klanjanje sunneta, klanjanje namaza za kišu i namaza pri pomračenju Sunca i Mjeseca, klanjanje dženaze, teravije i ostalih nafila. Također i udjeljivanje sadake, post mjeseca ramazana i obavljanje hadža. Dalje, vjerovanje u Allaha, Njegove knjige, poslanike, Sudnji dan i vjerovanje u Njegovo određenje, bilo dobro ili zlo. Isto tako od oblika naređivanja dobra jeste i robovanje Allahu, dželle šanuhu, kao da Ga vidiš, jer ako ti Njega ne vidiš, pa zaista On tebe vidi. Sve Allahove, dželle šanuhu, i Poslanikove odredbe predstavljaju poziv u dobro, bez obzira da li su to radnje vidljive ili nevidljive, tj. iskrenost Allahu, dželle šanuhu, i oslonac na Njega i iskazivanje ljubavi prema Njemu i Njegovom Poslaniku predstavlja unutrašnji doživljaj mu'mina (nevidljivo djelo koje samo Allah zna). Također i nada u Allahovu milost i strah od Njegove kazne, strpljivost na Njegovom određenju, potpuno predavanje Njegovoj odredbi, istinoljubivost i ispunjavanje obaveza, pomaganje na dobročinstvu i bogobojaznosti, činjenje dobra komšiji, jetimu, potrebnom, putniku, supruzi, održavanje odnosa sa onim koji ih je s tobom prekinuo, davanje onome koji tebi ne daje i praštanje onom koji ti je nasilje učinio (sve su to oblici naređivanja dobra). Uzvišeni kaže:

„Nepravda se može uzvratiti istom mjerom, a onoga koji oprosti i izmiri se, Allah će nagraditi; On, uistinu, ne voli one koji nepravdu čine. Neće odgovarati onaj koji istom mjerom uzvrati za pretrpljenu nepravdu, a odgovarat će oni koji ljude tlače i bez ikakva osnova red na Zemlji remete; njih čeka bolna patnja. A doista, ko se strpi i oprosti - uistinu, to je od odlučujućih stvari." (Kur'an, 42:40-43)

ZLO KOJE JE ALLAH, DŽELLE VE ALA, ZABRANIO

Najveće zlo od kojeg su Allah, dž.š., i Njegov Poslanik, s.a.v.s, odvraćali ljude jeste širk. To je pripisivanje druga Allahu, dž. š., tj. upućivanje dove drugom mimo Njemu. Pa ima ih koji se mole Suncu i Mjesecu, meleku ili nekom poslaniku, šejhu ili džinu, kipu ili grobu. Ima ih koji od drugih, a ne od Allaha, dž. š., traže ispunjenje želja i molbi pa čak im i sedždu čine. Sve ove, i slične njima stvari, predstavljaju širk koji je Allah, dž. š., zabranio ljudima na jezicima svih Njegovih poslanika.

Uzvišeni je zabranio ubijanje nedužna čovjeka, potkradanje imovine ljudi, bilo to nasiljem ili kamatom, kao što su to kupoprodajni oblici koje je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem,

zabranio. Zakidanje pri mjerenju i neposlušnost roditeljima, također, spada u zabranjene stvari. Allah, dželle šanuhu, zabranio je da se o Njemu govori bez ikakvog znanja, kao npr. opisati Allaha, dželle šanuhu, svojstvima koja se ne pominju ni u Kur'anu a ni u sunnetu kao što neki govore da Allah, dželle šanuhu, nije iznad Arša ili da Ga dženetlije neće vidjeti na ahiretu, da On ne govori i ne voli, i tome slično što predstavlja vidljivu laž na Njega, dž.š., i Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Od ovog oblika zla je i prenošenje hadisa od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a da onaj koji prenosi ne zna vjerodostojnost hadisa. Ovdje spadaju i novotarski termini koji nisu islamom propisani. Uzvišeni kaže:

„Zar oni da imaju ortake koji su im od vjere propisali ono šta u njoj Allah ne dozvoljava?" (Kur'an, 42:21)

Allah, dželle šanuhu, ljudima je propisao ibadete koje im je šejtan kasnije zamjenio novotarijama. Primjer je toga skretanje ljudi sa robovanja Allahu, dželle šanuhu, u robovanje kipovima i idolima. Ljudima je propisan i namaz u kome čitaju Kur'an, ali ne samo u namazu; oni trebaju čitati Kur'an i izvan namaza. Prva sura koja je objavljena počinje s naredbom čitanja:

„Čitaj u ime tvoga Gospodara koji stvara", a završava se naredbom činjenja sedžde samo Njemu Jedinom: ***„Učini sedždu i približavaj se (Allahu)." (Kur'an, 96:1 i 19)***

Zato je najbolji zikr čitanje Kur'ana i činjenje sedžde:

„I Kur'an (uči) zorom. Uistinu, učenju Kur'ana (namazu) u zoru mnogi prisustvuju." (Kur'an, 17:78)

Kada su se ashabi Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, okupljali, potražili bi da neko od njih čita Kur'an dok bi ostali slušali. Omer ibn el-Hattab običavao je govoriti Ebu-Musau: „Podsjeti nas na našeg Gospodara", tada bi Ebu-Musa čitao, a ostali bi slušali.

Jednom je prilikom Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, prolazio pored Ebu-Musaa dok je ovaj učio Kur'an. Sutradan mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, reče: „Ebu Musa! Sinoć sam prošao pored tebe i slušao sam te kako učiš (Kur'an)." Na to Ebu-Musa reče: „Da sam znao, još više bih uljepšao svoje učenje." Tada mu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, odgovori: „Allah više voli slušati čovjeka koji svojim glasom uljepšava učenje Kur'ana negoli što vlasnik voli slušati frulu svoje robinje." (Prenosi Ahmed)

A što se nevjernika i mušrika tiče, njihovo je slušanje ono što je Allah, dželle šanuhu, spomenuo u Kur'anu:

„Molitva njihova pored Hrama svodi se samo na zviždanje i pljeskanje rukama." (Kur'an, 8:35)

Tako su mušrici pljeskanje i zviždanje pored Ka'be pretvorili u njihov ibadet. Allah, dž.š., ukorio ih je zbog toga i njihov postupak proglasio zlom koje je On zabranio. Ko ove stvari prihvati kao način približavanja Allahu, dželle šanuhu, poistovjetio se sa mušricima

Poslanikovog doba (misli se na sufije - derviše). Ovo nije postupak prva tri pokoljenja nakon Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.

VAŽNOST ČUVANJA NAMAZA

Stup vjere bez kojeg se ona ne može održati jeste namaz. Muslimani moraju obavljati ovaj ibadet prije svih drugih oblika ibadeta. Omer ibn el-Hattab je svojim namjesnicima pisao: „Vaš najvažniji postupak za mene jeste namaz. Pa ko ga čuva, čuva svoju vjeru, a ko ga ne čuva, onda su mu sva djela nezaštićena (propala su mu)."

Namaz je prvi oblik ibadeta koji je propisan ljudima, a broj od pet dnevnih namaza jeste upravo onaj koji je Allah, dželle šanuhu, odredio Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, u noći miradža. S druge pak strane namaz je bio zadnja oporuka Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, prije negoli se Poslanik, a. s., rastavio sa dunjalukom: „Namaz, namaz! A i oni koji su u vašem posjedu." (Prenosi Ibn-Madže) Namaz je prva stvar zbog koje će čovjek polagati račun (na Sudnjem danu) i on je ibadet čijim napuštanjem čovjek gubi vjeru. Kada se napusti namaz, onda kod čovjeka ne ostaje ništa od islama jer je namaz stup islama. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Najvažnija stvar islama i njegov stup jeste namaz, a njegov vrhunac jeste džihad na Allahovom putu." (Prenosi Tirmizi)

Allah, dž.š., kaže:

„A njih smijeniše zli potomci, koji namaz zapustiše i za požudama pođoše; oni će sigurno zlo proći." (Kur'an, 19:59)

Abdullah ibn Mes'ud kaže: „Zapuštanje namaza je njegovo neobavljanje na vrijeme, a ako su ga oni napustili onda su kafiri." (Tefsir Et-Taberi)

„Ustrajte u namazu (a posebno) u srednjem (ikindija)." (Kur'an, 2:238)

Ustrajnost na namazu jeste njegovo obavljanje na vrijeme kao što je to Allah, dželle šanuhu, rekao:

„A teško klanjačima, onima koji su prema svom namazu nemarni." (Kur'an, 107:4-5)

To su oni koji stalno odlažu obavljanje namaza u njegovo vrijeme.

Muslimanima je naređeno da obavljaju namaz u skladu s njihovim mogućnostima jer je Allah, dželle šanuhu, rekao:

„I bojte se Allaha što više možete." (Kur'an, 64:16)

Na mu'minu je da prije ulaska u namaz bude čist, da mu čitanje Kur'ana u namazu bude skrušeno i pravilno i da mu ruk'u i sedžda budu ispravni. Ako nije u mogućnosti abdestiti se, zbog bolesti ili nekog drugog razloga, onda će uzeti tejemum, tj. zemljom će potrati svoje lice

i ruke i klanjat će na vrijeme ne odlažući vakat namaza. Također, ako je uhapšenik ili je svezan, onda će obaviti namaz u stanju u kojem se nalazi, a ako je ispred neprijatelja (čijeg se napada boji), onda će klanjati namaz na način na koji je Allah, dželle šanuhu, objasnio:

„Nije vam grijeh da namaz na putovanju skratite, i kada se bojite da će vam nevjernici neko zlo nanijeti. Nevjernici su vam, doista, otvoreni neprijatelji. Kada ti budeš među njima i kad odlučiš da zajedno s njima obaviš namaz, neka jedni s tobom namaz obavljaju i neka svoje oružje uzmu; i dok budete obavljali namaz, neka drugi budu iza vas, a onda neka dođu oni koji još nisu obavili namaz pa neka i oni obave namaz s tobom, ali neka drže oružje svoje i neka budu oprezni..." (Kur'an, 4:101-102)

„A u sigurnosti obavljajte namaz u potpunosti, jer vjernicima je propisano da u određeno vrijeme namaz obavljaju." (Kur'an, 4:103)

Dužnost je muslimanima da i ženama i muškarcima naređuju namaz, pa, čak, i djeci trebaju naređivati namaz. Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: „Naređujte im namaz kada budu imali sedam (godina); a ako od desete (godine) ne klanjaju (redovno), onda ih udarajte, također, kad navrše deset godina, razdvojite ih u postelji."
(Prenosi Ebu-Davud)

Ako punoljetan čovjek namjerno napusti klanjanje makar jednog namaza, onda će se od njega tražiti da se pokaje, a ako to odbije, nad njim će se izvršiti egzekucija. Jedan dio uleme kaže da će se ubiti kao otpadnik od islama i neće mu se klanjati dženaza i ne smije biti ukopan u muslimansko groblje. Drugi dio uleme, također, smatra da ga treba ubiti jer je isti kao razbojnik koji presreta ljude (pa ih pljačka).

Namaz je od veoma velike važnosti jer je on stup islama. Od svih ibadeta Allah, dželle šanuhu, je namaz najviše puta spomenuo u Kur'anu i dosta ga je puta povezao sa drugim ibadetima, kao npr. sa zekatom i sabrom:

„Klanjajte namaz i udjeljujte zekat." (Kur'an, 2:43)

„Pomozite sebi strpljenjem i namazom." (Kur'an, 2:45)

„Reci: ‚Moj namaz, i obredi moji, i život moj, i smrt moja doista su posvećeni Allahu, Gospodaru svjetova, Koji nema saučesnika; to mi je naređeno i ja sam prvi musliman.'" (Kur'an, 6:162-163)

„Ono što žele - vjernici će postići, oni koji namaz svoj ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tiče izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta čuvaju, - osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju; - a oni koji i pored toga traže, oni sasvim u zlu pretjeruju; i koji o povjerenim im amanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji namaze svoje na vrijeme obavljaju, - oni su dostojni nasljednici, koji će Džennet naslijediti, oni će u njemu vječno boraviti." (Kur'an, 23:1-11)

Allaha Uzvišenog molimo da i vas i nas učini nasljednicima Dženneti-Firdevsa, u kome će se vječno boraviti. I neka je Allahov mir i spas nad vama; i zahvala pripada Allahu Uzvišenom; i neka je blagoslov Njegov na Njegovog Poslanika, njegovu porodicu i njegove ashabe.